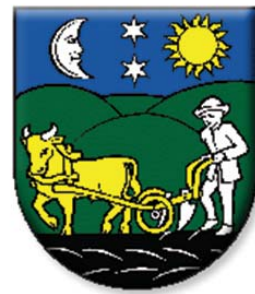

Košťianske noviny

Ročník 3 • Číslo 1/2017 • www.kostanynadurcom.sk • Júl 2017 • Bezplatne

Starosta obce

Vážení občania,

Bolo Vám doručené nové číslo Košťianskych novín.

Ani sme sa nenazdali, a je to už v poradí tretí ročník, ktorý Vám prináša informácie o udalostiach v obci a o činnosti obecnej samosprávy. Kolektív redakčnej rady vylepšuje vydanie od vydania, či už po grafickej alebo obsahovej stránke.

Obecná samospráva taktiež informuje o svojej práci prostredníctvom webovej stránky.

Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľali príspevkami, a samozrejme aj všetkým, ktorí ich spracovávali.

Verím, že každý z Vás si nájde užitočné informácie, alebo aspoň krátke zhrnutie udalostí

za ostatný polrok roku 2017. Vyberám niekoľko tém, ktorým sa vo svojom príspevku chcem venovať.

Rekonštrukcia cesty I/65 a okružná križovatka pri žel. stanici...

Vzhľadom k tomu, že bola začatá rekonštrukcia cesty prvej triedy I/65, v riešení situácie na našej križovatke presadzujeme názor, ktorý podporujú aj starostovia okolitých obcí. Pokiaľ bude zrekonštruovaná cesta z T. Teplic do Martina v celom profile, bez kruhovej križovatky v Košťanoch sa doprava zo všetkých smerov neurýchli. Na opravenú cestu s novým povrchom sa presunú resp. vrátia všetky vozidlá, ktoré teraz našu obec obchádzali. Zvýši sa intenzita dopravy a zúži sa dopravný lievnik na križovatke a semafore. Tým nastane ešte väčší problém s napojením sa z vedľajších ciest tretej triedy. Preto, ak sa chceme tejto situácii vyhnúť, robíme ešte väčší tlak na vyriešenie tohto dopravného uzla okružnou križovatkou. Často dochádza taktiež k vypínaniu semaforov zo strany polície, nevieme tomu zabrániť, pretože plynulá doprava na ceste prvej triedy je prioritou. Ak k takejto situácii dôjde, chcem Vás požiadať, aby ste nám pomohli aj tým, že zavoláte na číslo 158.

Projekt bezpečnosti na komunikáciách v obci - fáza 2...

Takmer pred dokončením je príprava projektovej dokumentácie na vybudovanie chodníka po pravej strane z našej obce od predajne Coop Jednota až do T. Petra. Jedná sa o projekt, ktorý v spolupráci medzi oboma obcami rieši bezpečný pohyb chodcov mimo cestnej komunikácie. Finančné zdroje budú riešené spoločným zapojením sa do výzvy oboch obcí z fondov EÚ, ktorá bude vypísaná na jeseň.

Mnohí sa ma pýtajú, ako je to s futbalovým ihriskom...

Takto začínal môj príspevok v prvom čísle vydania novín v roku 2015. Situácia sa odvtedy cca po dvoch rokoch spoločných sedení a jednaní zmenila. Do pozornosti dávam túto informáciu aj tým, ktorí tvrdili, že je to už vysporiadané. Môžem oznámiť všetkým, že dohoda s duplicitnými vlastními, známymi súkromnými osobami sa stala skutočnosťou. Až teraz je náš futbalový stánok vo vlastníctve obce v podiele 1/1. Chcem sa poďakovať aj druhej strane, že sme dospeli ku konečnému riešeniu. Až teraz si obec môže svoj majetok spravovať podľa svojich predstáv. Je potrebné celý areál oplotiť, aby nedošlo k jeho poškodzovaniu a znečisťovaniu. Hľadáme finančné zdroje na oplotenie, chceme osloviť sponzorov, ktorí nám pomôžu.

Vandalizmus – zlamané lípy Za hradskou, stará cesta na Martin...

Nedá sa mi nepripomenúť túto udalosť. V Obecnom spravodaji 3/2017 vyšla výzva na poskytnutie informácie ohľadom vandalizmu.

Boli zlomené rastúce mladé stromčeky líp neznámym vandalom. Vyvinuli sme úsilie na vypátranie toho, kto odsúdeniahodným spôsobom znevážil prácu iných, dokonca bola vypísaná finančná odmena za akékoľvek informácie.

Aj týmto spôsobom chcem dať na vedomie dotyčnému, že

neprestávame v hľadaní a je len otázkou času, kedy ho vypátrame a bude niešť zodpovednosť za svoj chrapúnsky čin. Stromčeky sme ošetrili tak, aby mohli pokračovať v raste. Našťastie nevyschli, takže je predpoklad, že vyrastú.

Chcem požiadať všetkých spoluobčanov, pokiaľ sú svedkami takéhoto poškodzovania, nech nám dajú informácie.

Z našich ďalších aktivít...

1. Dopravné ihrisko pri Materskej škole...

Pre našich najmenších v MŠ a taktiež pre deti zo ZŠ chceme vybudovať dopravné ihrisko. Poslúži na získanie vedomostí a zručností v orientovaní sa v cestnej doprave.

Získajú návyky v orientácii aj na našej zložitej križovatke.

2. Stavebné úpravy budovy pri Materskej škole...

Budovu pri MŠ, ktorá v minulosti slúžila ako sklad uhlia, plánujeme upraviť.

Stavebné úpravy chceme realizovať aktivačnými pracovníkmi. Po úpravách bude slúžiť z časti MŠ a z časti ako technická budova k miniihrisku.

3. Stavebné úpravy v Základnej škole – dielne

V objekte jedálne MŠ po úpravách chceme jednu triedu vrátiť pôvodnému účelu využitia. A to drobnými úpravami prerobiť na polytechnickú učebňu. Učebňa bude slúžiť vo vyučovacom procese na získanie manuálnych zručností žiakov. Celý projekt realizujeme pod názvom - Stavebné úpravy "ZŠ - dielňa" k projektu "Zvyšujeme technické zručnosti žiakov ZŠ Košťany nad Turcom"

4. Spevnená plocha pri budove Obecného úradu...

Jedná sa o dobudovanie plochy zámkovou dlažbou, ktorá bude slúžiť ako stojisko pod kontajnery na komunálny odpad a nové kontajnery na papier.

5. Chodník od lekárne ku zdravotnému stredisku...

Pripravuje sa projekt vybudovania časti chodníka, ktorý bude slúžiť na prechod popri komunikácii ku zdravotnému stredisku.

6. Retardéry...

Plánujeme vybudovať retardéry na miestach, kde dochádza k porušeniam pravidiel cestnej premávky. Je to spracované v projekte Passport bezpečnosti.

7. Výmena umelého trávniku na miniihrisku...

Úrad vlády SR vyhlásil Výzvu na predkladanie žiadostí o

poskytnutie dotácie v programe Podpora rozvoja športu na rok 2017, do ktorej sme sa zapojili.

Cieľom dotačného programu je podpora rozvoja športu, najmä projektov zameraných na výstavbu, údržbu a využitie multifunkčných ihrísk s umelou trávou a mantinelmi, výmeny umelého trávniku na už vybudovanom multifunkčnom ihrisku či nákupu športovej výbavy - to všetko so zameraním predovšetkým na deti a mládež.

Optický internet...

Mnohí ste si všimli montážnu firmu, ktorá po betónových stĺpoch v obci montuje rozvody.

Jedná sa o montáž optického kábla. Bude slúžiť na pripojenie sa k internetu a taktiež pre televízne kanály. Celé to zastrešuje firma Gaya, s ktorou sme v jednaní a čakáme na dokončenie montáže. Taktiež na ponuky pre občanov, ktorí majú záujem sa pripojiť. Až budeme mať dostatočné informácie, budú včas zverejnené.

Vlastník sa musí starať o svoj pozemok...

Preto v mene obecnej samosprávy **v y z ý v a m** na vykosenie zaburinených pozemkov. Vzhľadom na veľký počet pozemkov, kde burina dorastá do značných výšok, semenia sa na nej rastliny, ktorých výtrusy a semená sa šíria do okolia a znehodnocujú priľahlé pozemky. Veľkým rizikom zaburinenia je aj šírenie semien alergénov, často invázných rastlín, ktoré najmä našim najmenším a starším občanom spôsobujú veľké zdravotné riziká. Okrem toho na takýchto pozemkoch je zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov.

A čo dodať na záver, je toho podstatne viac, o čom by som chcel informovať. Ale priestor je limitovaný, takže ostatné informácie nájdete priebežne v mesačníku Obecný spravodaj.

Váš starosta

A OPONA SPADLA...

Položme si otázku: Žije naša obec pestrým spoločenským životom? A čo kultúra, divadlo? Zistíme, že tu už nie je. Ale bolo! Celé generácie Košťancov sa vystriedali na doskách, ktoré znamenajú svet. Oslovili ich múzy, povestná Tália.

Počiatky divadla v Košťanoch nad Turcom môžeme zaradiť do obdobia po I. svetovej vojne, keď naši predkovia už neboli vystavení maďarizačnému útlaku. Pretrvalo až do 90. rokov 20. storočia. Prežívalo v niekoľkých etapách. My vám ich teraz chceme priblížiť.

Za prvú etapu považujeme 20. a 30. roky spomínaného storočia. Nechajme však prehovoriť publikáciu Košťany nad Turcom od historika Richarda Lacku. Píše sa v nej nasledovné: „V roku 1925 bol v Košťanoch založený Rolnícko-remeselnícky dorast. Jeho zakladateľom a zároveň ochotníkom bol pán Miloš Daruľa, ďalej divadlo hrali Slavomír Polonec so sestrou Elenkou, Paula Ulická, Ján Koričanský ml., Jozef Paulíny, Elena Rajecká, Judita Fokorová, Ján Halierna st. so sestrou Annou, Gustáv

Košman, Emil Melian a Ondrej Reťkovský. Táto generácia sa zúčastňovala celoslovenských divadelných závodov – súťaží, kde sa umiestňovali vždy na popredných miestach v rámci Slovenska.“ Svoj najväčší úspech zaznamenali v roku 1927 na Ústredných divadelných závodoch v Martine. Vybojovali prvé miesto so Stodolovou hrou Bačova žena a v rokoch 1931 a 1932 zasa s Urbánkovým Hrobom lásky. Pravdaže, hrávalo sa aj cez vojnu a tesne po nej, avšak menej často – sporadicky. Nás zaujala predovšetkým dráma **Kliatba** od Ferka Urbánka. A to preto, lebo v tejto divadelnej hre hrala ešte donedávna žijúca naša najstaršia ochotnícka herečka pani Anna Čuchorová. V čase, keď sme začali pripravovať príspevok, ešte žila. A pamäť mala naozaj vynikajúcu. **Ale...** A tak z úcty k nej si pripomenieme divadlo, v ktorom účinkovala. Hrali v ňom aj Peterčania a Žabokrečania, ktorí boli členmi spoločného aktívneho MO MS. Hralo sa v miestnosti pani Vilmy Končekovej, lebo na konci vojny bola známa koštianska „Dvorana“ veľmi poškodená. Bolo to vo veľkonočný pondelok 22.4.1946. Zisk z divadla sa použil na znovuvýstavbu javiska a na kultúrne ciele. A práve pani Čuchorová hrala v nej dvojúlohu, a to Evu, bývalú milenkú grófa Závojského (predohra) a Helenku - chovanicu krivej Bety (hra). Nás zaujalo jej meno na pripravenom plagáte – Anča Malá. Áno. Tak sa volala za slobodna. Vtedy mala iba 26 rokov. Okrem nej hrali napr. Vlado Korbel' z Petra, či Dušan Haliena z Koštian. Pokiaľ by sa vnímavý čitateľ zaujímal o bližší dej tejto divadelnej hry, dá sa nájsť na internete.

Ďalšia, druhá vývinová etapa koštianskeho divadla, spadá do obdobia rokov 1952 – 1965. Výdatne ju podporil vznik osvetovej besedy. Pri tejto príležitosti ochotníci nacvičili veselohru vtedy známeho herca i dramatika Ilju Prachaře **Hádajú sa o rozumné**. V nej stoja proti sebe reprezentant socializácie dediny, resp. združstevňovania, predseda JRD Franta a dedinský boháč a jeho poskok Paděra. Mladých ľudí politické i ekonomické problémy nezaujali. Napíňala, živila i hriala ich „láska“. Sme radi, že vám aspoň pomocou fotografie môžeme priblížiť zaľúbencov, predstaviteľov vtedajších koštianskych hercov – pani Vlastu Halienovú a neb. Milana Húšťavu. Úprimné, radostné úsmevy, kvety v rukách nápadníka a krásnej dievčiny. Čo povieť? Pristane im to? Hra bola odohraná 9. marca 1952. Od tohto roku sa repertoár divadelníkov značne rozšíril. Aj keď sa nemôžeme venovať každej nacvičenej a odohranej divadelnej hre, predsa toto obdobie považujeme za najplodnejšie. Hrali sa tieto hry: Vojnarka, Svadba s venom, Otec, Divá Bára, Za frontom, Orgovánový sad, Scapinove šibalstvá, Figliar Matej, Peniaze, Na krížnych cestách, Mirandolína a Statočný valach. Okrem už vyššie spomínanej dvojice ochotníkov spomenieme aj Jána Lukáčika, Elenu Krištofovú, Annu Poloncovú, Dušana Halienu, Jozefa a Paľa Menicha, Jána Kmeťa, Vlastu Bielikovú – Výbošťokovú, Jána Kapustu s manželkou a dcérou, Annu Tomekovú, Jána Kotúča i Ondreja Blizniaka. Viacerí z nich nie sú už medzi nami. Prínosom tohoto plodného obdobia bolo, že sa divadlu venovalo v obci viacej krúžkov. Spomenieme ich: divadelný krúžok pri JRD, divadelný krúžok pri OB, divadelný súbor MO ČSM, divadelné krúžky športovcov – najprv Sokol, neskôr Turčan, mladšia i staršia skupina koštianskych ochotníkov atď.

Dostávame sa k tretej, poslednej etape koštianskeho

divadelníctva. Stalo sa tak viac ako po desaťročnom odmlčaní. Ich návrat bol veľmi úspešný. Divadelný súbor pri miestnom kultúrnom stredisku obsadil na okresnej súťaži v Žabokrekoch I. miesto s hrou Ota Šafránka Kam z konopí a postúpil do krajskej súťaže. Tá sa konala v Námestove, kde Košťany úspešne reprezentoval. Písal sa rok 1985. Hra sa týkala emancipačných problémov v manželskom spoložití. Učitelia Koskubovci, Vojto a jeho žena Ružena nedokázali povýšiť manželské povinnosti nad svoje osobné záujmy, osobnú ctižiadostivosť. A tak muselo dôjsť až k súdnej dohre pol roka po svadbe. V tejto hre „zahviezdili“ hlavne pani Vlasta Halienová, vtedajšia tajomníčka MNV a pán Štefan Špalek, vtedajší predseda MNV. Boli ocenení za svoje herecké výkony. Učiteľov hrali pani Vierka Vyšná a Bruno Laurenčík. Ďalej hrali: Milan Remeň, Anna Barčáková, Oľga Špalková, I. Remeňová, Anna Gajdošová a Zdenka Jablonská. Spomenieme si ešte na Králikových Mozoľovcov. Odborná hodnotiaca komisia opäť navrhla koštianskych divadelníkov na krajskú prehliadku. Koštianske ochotnícke divadlo definitívne odišlo do histórie hrou „Za frontom“, ktorá už raz bola hraná a bola v repertoári. V roku 1989 ju naštudoval a nacvičil ako režisér herec martinského divadla Martin Kolesár.

A tu náš návrat (exkurz) do histórie koštianskeho divadelníctva končí. V závere príspevku sa ešte zameriame na osoby, bez ktorých by bola práca ochotníkov zbytočná – neúplná. Na koštianskych režiséroch. Po I. sv. vojne sa tejto práci ujali učitelia, manželia Viktor a Irma Krausovci a po druhej Milan Podhradský. Potom to boli veľmi schopní domáci režiséri, ako napr. Dušan Haliena, Ondrej Blizniak a Bohuš Král. Postupne sa divadlo skvalitňovalo a k režirovaniu boli prizývaní aj herci martinského divadla – Martin Kolesár i Viliam Hriadel.

Ochotnícke divadlo zo začiatku plnilo národno-buditeľskú funkciu. V súčasnej uponáhľanej dobe môže byť pre určitú skupinu ľudí, najmä mladých, vhodným relaxom, vyskúšaním si svojich vlastných hereckých schopností. Pravda za cenu mnohých hodín prežitých pri nekonečných nácvikoch a osobnej fyzickej i psychickej námahy. Dôležité je vyskúšanie si svojich vlastných schopností a presvedčenie, že vykonávajú zmysluplnú činnosť nielen pre seba, ale hlavne pre iných. Sladkou odmenou potom býva dlhotrvajúci potlesk (v tejto dobe aj standing ovation). Preto sa oplatí ochotníckemu divadlu venovať. Keď to dokážu inde, napr. v Žabokrechoch, v Belej či na Lipovci, hádam v blízkej dobe aj v Košťanoch nad Turcom. Nášmu príspevku sme dali na začiatku názov: A OPONA SPADLA... Zakončíme ho otázkou: ZODVIHNE SA U NÁS NIEKEDY EŠTE?

Dodatok:

Je viac ako zaujímavé, že najväčšie osobnosti v histórii našej obce, ktoré sú zachytené v brožúrke vydanej k jej 685. výročiu, mali dočinenia s kultúrou, resp. s ochotníckym divadlom. Pripomeňme si ich: **Štefan Barčák** – ľudový rezbár (v jeho pohostinstve sa hrávalo divadlo), **Ondrej Blizniak** - umelecký maskér (ale aj ochotnícky herec a režisér), **Pavol Menich** – grafik a ilustrátor (ale aj herec a scenárista), **Ján Párička** – knihtačiar a vydavateľ (Edícia Ochotnícke divadlo a tiež ochotnícky herec), **Andrej Polonec** – etnograf a muzeológ (ako učiteľ v Žabokrechoch

nacvičoval so svojimi žiakmi divadlá) a napokon asi najviac **Samuel Šípka** - národný dejateľ, štúrovec, etnológ, no aj veľký divadelník – teoretik, režisér a ochotnícky herec. Všetkým patrí naša úprimná vďaka za ich úsilie o pozdvihnutie ochotníckeho divadla v našej obci, aj keď už iba **IN MEMORIAM**.

Pristavme sa na chvíľu pri **Samuelovi Šípkovi**. Bol naším rodákom. 15. mája 2017 uplynulo práve 100 rokov od jeho smrti. Hoci svoj plodný život prežil v Martine, počítame ho za svojho. Už ako mladý študent mal na starosti ochotnícke divadlo štúrovcov na známom gymnáziu v Levoči. V Martine sa zaslúžil o rozvoj zborového spevu a divadelného ochotníctva. Trefný je jeho nekrológ uverejnený v Národných novinách 19. mája 1917: „V Martine, kým spoločnosť bola počtom menšia, divadlo hrať, jestli bolo treba, považoval si každý za povinnosť. Šípka na javisku nebol dilettant, ale herec, umelec. Divadelného predstavenia na matičných zhromaždeniach temer nebolo bez neho. Rozsudok bystrý zostal mu i vo vysokej starobe.“ Dalo by sa o ňom písať i viac. My si ho však pripomíname predovšetkým pri príležitosti 190. výročia narodenia a 100. výročia úmrtia a tiež ako zakladateľa divadelníctva v Martine, ba možno i na Slovensku. Nuž takéhoto divadelníka zrodili Košťany. Je pochovaný na Národnom cintoríne v Martine.

Spracoval: Július Jarkovský

Kultúrno-spoločenské stretnutia občanov

Múdry Mat'ko a blázni

„Len jeden múdry, a veľa bláznov popri ňom vyžije“

V ostatnú januárovú nedeľu sme sa všetci bez rozdielu veku preniesli do detstva – do času rozprávok.

Členovia Divadelného súboru D-Efekt Dubové v roku 2016, ako poctu k 130. výročiu úmrtia Pavla E. Dobšinského, naštudovali divadelnú hru spojenú so spevom „Múdry Mat'ko a blázni“. Na 49. ročníku národnej súťažnej prehliadky ochotníckych divadelných súborov s inscenáciami pôvodnej slovenskej dramatickej tvorby Palárikova Raková získali striebornú medailu.

Keďže sme o tom čo-to vedeli zasadli sme s očakávaním, čo uvidíme aj na našich košťianskych „doskách, ktoré znamenajú svet“. Divadelníci rozdelili svoju inscenáciu na dve línie. V jednej nám priblížili život autora

Pavla Emanuela Dobšinského – kňaza, pedagóga, spisovateľa, zberateľa a vydavateľa slovenských ľudových rozprávok.

V druhej sme sa už sledovali Mat'ka pri hľadaní ďalších bláznov akými boli richtárovci. Nachádzali sme ich v rôznych regiónoch Slovenska, ktoré nám divadelníci priblížili nárečím, spevom a krojmi.

Bol to ozaj krásny umelecký zážitok.

Koncert

Veľkonočný koncert Tria Sanquinis v kaštieli v Košťanoch nad Turcom.

Koncert s repertoárovým zložením prevažne vážnej hudby a hovoreného slova p. Ivana Giača, pod vedením Lucie Dobošovej.

MÁJ

Tak znovu nám postavili MÁJ (hasiči a športovci – predsa sú len Košťanci). Do spevu nám zahrli a zaspievali Andrejko a Milan Majerčíkovci.

DEŇ Matiek

Mama je najvernejším priateľom, ktorého máme. Je pri nás vždy, keď prekonávame ťažké životné skúšky, krízy, neúspechy. Je pri nás v nešťastí, pomáha nám, keď nás priatelia opúšťajú, keď sa topíme v problémoch. Vždy a napriek všetkému bude s nami držať a usilovať sa pomôcť a poradiť nám, aby rozptýlila chmáry a prinavrátila mier do našich srdiec.“
(Washington Irving)

AV

Cyklovýlet

20. mája MKS pripravilo pre našich občanov, ktorí radi spoznávajú na bicykloch naše okolie, cyklovýlet s kultúrnym zameraním na okolité kaštiele a kúrie.

Prvou zastávkou bol náš koštiansky kaštieľ, kde nás srdečne privítala jeho majiteľka pani Čamborová. Ochotne nás oboznámila s históriou kaštieľa. Pozreli sme si zariadené priestory, ale aj tie, ktoré sú ešte v rekonštrukcii.

Druhá zastávka bola až o 10 km ďalej na Bystricičke. Tu nás už čakala pani starostka Zdenka Maršalová aj s pohostením. Ukázala nám Masarykovu vilu, ale iba vonkajšie priestory a na obecnom úrade zariadenú Masarykovu pracovňu a obrazy. Nasadli sme na naše bicykle a vybrali sme sa ďalej kochajúc sa výhľadom na našu peknú Turčiansku záhradku - smer Trebostovo.

Tu sa nás ujala Marika Juríková, ktorá mala pútavú prednášku o potomkoch trebostovského kaštieľa. Prešli sme sa pekným parkom so vzácnymi stromami. V jeho blízkosti sa nachádza aj žrebčín.

Odtiaľ sme už vyrazili do Koštian. V cieli bol ocenený najstarší a najmladší účastník - p. Štefan Illo a Tomáško Kotúč.

Tešíme sa na ďalšiu etapu spoznávania okolitých kaštieľov a kúrií a ďakujeme všetkým účastníkom, že si našli čas a prežili ho s nami v príjemnej atmosfére.

Ivica Kubíková

VIII. Medzinárodné stretnutie Košťancov (2. - 4. jún 2017)

V skorých ranných hodinách sme odchádzali do českých Košťan autobusom spolu s našimi priateľmi z Valalík. Počas dlhej cesty sme obdivovali peknú prírodu, plno jazier, rybníkov a aj veľkých komínov. A už sme sa tešili na našich českých partnerov.

Hneď v prvý deň sme sa kochali pekným výhľadom z Mikulova na Krušné hory, kde je najlepšia lyžiarska zjazdovka. Prezreli sme si aj vodné dielo Fláje. Naši partneri nám pripravili pekný a pestrý program. Absolvovali sme celodenný výlet loďou do Drážďan. Plavili sme sa po rieke Labe, ktorú lemovala po celej trase pekná príroda, vinice a cyklotrasy. Absolvovali sme aj prehliadku hasičského múzea v meste Krupka. V Košťanoch sme navštívili materské školy, základnú školu a klub seniorov. Zažili sme aj pekný spoločný večer s hudbou a dobrou zábavou v hasičskej klubovni. V nedeľu po obede sme sa rozlúčili s našimi hosťami s poďakovaním a s prísľubom, že o rok sa stretneme vo Valalíkoch. Cesta autobusom domov nám ubehla rýchlo, lebo sa v ňom ozýval spev, hudba, smiech a dobrá nálada.

Dovidenia o rok a ďakujeme.

foto: Dušan Kmec
Ivica Kubíková

Kartársky turnaj o putovný pohár starostu obce

13. marca sa v kultúrnom dome znovu zišli naši hráči kariet. Je smutné, že už druhý rok bez detských hráčov PEXESA.

Vítazi:

JOKER:

1. Bohumil Huliak
2. Mírka výbošťoková ml.
3. Blanka Rusnáková

MARIÁŠ:

1. Vladislav Polonec st.
2. Viliam Kubík
3. Danuš Bakoš

Ivica Kubíková

Únia žien

20. výročie založenia ZO Únie žien Slovenska Košťany nad Turcom

Som veľmi rada, že si v tomto roku môžeme pripomenúť 20. výročie založenia našej organizácie.

Táto organizácia bola od založenia aktívna. Organizovala kurzy, kultúrne, športové, charitatívne podujatia, výstavy ručných prác i výlety. Zmysel akcií bol, aby sa všetky vekové kategórie stretávali, vniesli medzi seba veselosť a lásku, aby staršie ženy mladším odovzdali skúsenosti. Mladšie by potom rozveselili myseľ starších. Členky pomáhali na akciách, ktoré usporiadala obec. Musím pripomenúť, že aj keď návrh na rôzne akcie sa zrodil v našej organizácii, bez pomoci iných zložiek v obci a menovite niektorých členov by sme to nedokázali uskutočniť. Keďže sme potrebovali aj mužskú silu, spomenula by som aj naše polovičky, ktoré nám pomáhali pri priebehu akcií. Počas týchto 20 rokov organizácia prešla zmenami. Bolo to ovplyvnené atakmi niektorých spoluobčanov, ktorí žiaľ nevideli úsilie žien, ktoré robili vo svojom osobnom voľne všetky spomínané aktivity. Robili ich v prvom rade pre občanov tejto obce. No naša obec asi nechce žiť spoločensky. Napriek tomu máme za sebou veľa pekných akcií, na ktoré nezabudneme. Chcela by som poďakovať aj tým členkám, ktoré sa zo svojich zdravotných dôvodov nemohli zúčastniť podujatí. Svojím členským príspevkom však dokazujú solidárnosť a hrdosť.

Majú ju v sebe vypestovanú k tejto organizácii. Pri stretnutí s nimi sa rady informujú o činnosti.

Na záver by som sa chcela poďakovať za pomoc a spoluprácu všetkým aktívnym členkám a „starému výboru.“ Vzhľadom k tomu, že 2.12.2017 sa končí volebné obdobie, dúfam, že nový výbor bude mať viac šťastia. **Žienky, máte šancu!**

Jana Junášová

Zdravá výživa, spoločná akcia oboch zložiek

Naši dobrovoľníci – bezpríspevkoví darcovia krvi prijatí u starostu obce

16. mája sa o rozruch v obci postaralo medvedie mláďa, ktoré sa stratilo a bolo zachránené

Rozkvitnuté čerešne a slivky 18. apríla prikryl sneh

Náš starý Turiec si našiel 29. apríla nové koryto

Spomienky na krásnu zimu

Zdravotne postihnutí u nás

Slovenský zväz zdravotne postihnutých – SZPP vznikol 5. mája 1990 ustanovujúcim zjazdom SZPP v Martine. Od svojho vzniku svoje aktivity a služby pre zdravotne postihnutých občanov neustále rozširuje. SZPP je dobrovoľným občianskym združením zdravotne postihnutých občanov, ako aj ďalších občanov.

Členovia z našej obce patria pod SZPP Martin, Základná organizácia č. 7. V súčasnosti, pre úmrtie a odsťahovanie, sú už iba štyria členovia. Činnosť ZO je pestrá: organizovanie a absolvovanie liečebných pobytov v Turčianskych Tepliciach; športové súťaže (malé športové hry, kolkárska liga a i.); poznávacie zájazdy; návšteva družobnej ZO v Novom Jičíne; posedenie s jubilantmi; návštevy ležiacich členov a iné.

AV

Obecná kronika

„Kto nepozná minulosť, nepochopí budúcnosť.“
[G. Mann]

Povinnosť viesť obecnú kroniku v jazyku slovenskom jednoznačne vyplýva zo zákona č. 369 /1990 Zb. V národnostne zmiešaných obciach sa môže kronika viesť aj v jazyku príslušnej národnosti. Podmienkou však je, že inojazyčný text musí byť presným prekladom slovenského originálu. Takýto preklad sa ukladá formou prílohy k ročnému zápisu. Kronika našej obce sa vedie iba v jednom, a to v štátnom jazyku, ktorým je slovenčina. Zodpovednosť za vedenie obcej kroniky má starosta obce.

Spôsob vedenia kroniky môže byť:

- chronologický – opis významných udalostí tak, ako prebiehali za sebou. Je to ľahší, ale zriedkavejší spôsob. Neodporúča sa moc kvôli zlej prehľadnosti, ktorá vzniká pri obsažnejších kronikárskych zápisoch.
- formou súhrnných ročných záznamov – bežne zaužívaný spôsob. Takýmto spôsobom je vedená aj kronika obce Košťany nad Turcom. Kronikár obce by si mal stanoviť presnú štruktúru ročného záznamu. V našej kronike je členenie ročného zápisu podľa Metodickéj príručky pre

kronikárov od Ladislava Jasenáka väčšinou v tomto poradí: samospráva, významné návštevy, výstavba a zmeny charakteru obce, školstvo, kultúra, spolky a organizácie, telovýchova a šport, mimoriadne udalosti, počasie a jeho osobitosti počas roka, opravy a čiastkové doplnky k histórii obce.

Činnosť kronikára v priebehu roka:

Kronikár pracuje počas celého roka. Zúčastňuje sa všetkých dôležitých a významných podujatí v obci. Ale to nie je vždy možné. Preto si kronikár vytvára sieť spolupracovníkov. V našej obci sú najbližšími spolupracovníkmi kronikára starosta obce, zamestnanci obecného úradu, predsedovia jednotlivých spoločenských organizácií, riaditeľka základnej a materskej školy, riaditeľka miestnej ľudovej knižnice, predsedníčka DV COOP Jednota a predseda Telovýchovnej jednoty. Pri práci kronikár využíva aj zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva a ak je to možné, aj komisií.

A ako uchováva podklady k ročnému zápisu?

Zastaralými spôsobmi sú zavedenie pomocného zošita alebo kartotékových lístkov. V súčasnosti je najvýhodnejšie a najefektívnejšie využívať na pravidelné záznamy zo života obce počítačovú techniku.

Ako spracováva získané podklady?

Keď má kronikár pripravené podklady, musí si ich zoradiť podľa vopred stanovenej štruktúry ročného zápisu. Všetky zápisy prepíše do počítača. Takto spracovaný ročný záznam prerokuje v členmi Komisie kultúry, školstva a vzdelávania. Následne ručne prepíše text do knihy „Kronika“ dokumentačným atramentom. Potom predloží písomnú správu o ročnom zápise obecnému zastupiteľstvu. Úvaha na záver: Je nutné v súčasnej dobe tak výrazného pokroku rôznych digitálnych a iných technológií krvopotne prepisovať ročný záznam dokumentačným atramentom? Čo ak o 15 – 20 rokov už deti na školách nebudú vedieť čo je CD, DVD, či Mp3, alebo moderným už bude niečo celkom iné? Budú obce vždy a za každých okolností zabezpečovať aktualizáciu najnovších nosičov? Ale to je už iná úvaha a iný článok o práci kronikára.

Kronikárka obce T.B.

Hasiči

Dospelí:

V polovici mája sa pre nás začala sezóna v hasičskom športe, a to územnými kolami. Územné kolo dospelých sa konalo v Kláštore pod Znievom 20.5. 2017. My sme mali zastúpenie v oboch kategóriách. Naším ženám sa darilo o čosi lepšie, keďže skončili celkovo na 2. mieste zo 6 súťažných družstiev a muži v početnom obsadení 36 súťažných družstiev skončili celkovo na 28. mieste.

Turčianska hasičská liga (dospelých) začala 10.6. 2017 v Kláštore pod Znievom – stanica. Tak ako minulý rok, tak aj tento rok sme prihlásili do ligy družstvo žien, ktoré sa umiestnilo v tejto súťaži na 5. mieste. V Kláštore sa konala aj súťaž v klasickej kategórii, odkiaľ si dievčatá odniesli pohár za 2. miesto

Mladí hasiči:

Naši mladí hasiči a hasičky nám svojimi výsledkami robili radosť už v roku 2016 a sú pripravení pokračovať aj v sezóne 2017.

28.5. 2017 v Dražkovciach prebehlo 1. kolo Turčianskej ligy mladých hasičov. V peknom prostredí areálu TJ Dražkovce domáci hasiči pripravili pre deti všetko, čo ku skvelej súťaži patrí. Naše mladé hasičky si viedli veľmi dobre, keď sa o prvenstvo pobili s Turčianskou Štiavničkou a v celkovom hodnotení sa dievčatá umiestnili na 1. mieste. Chlapci ničím nezaostávali, no na Slovany to nestačilo a umiestnili sa v konečnom poradí na 2. mieste.

3.6. 2017 v Záturčí konalo sa 2. kolo Turčianskej ligy mladých hasičov. Pri opäť početnej konkurencii súťažných družstiev v oboch kategóriách si naši mladí hasiči počínali výborne. Dievčatá v konkurencii 7 súťažných družstiev obsadili 2. miesto a chlapci z 9 súťažných družstiev obsadili taktiež 2. miesto.

10.6. 2017 v Turčianskych Kľačanoch sa zúčastnili mladí hasiči z celého okresu Martin na Územnom kole hry Plameň. Súťažilo sa v troch disciplínach. Požiarneho útoku s vodou, štafeta na 400m a požiarneho útoku CTIF. Požiarneho útoku bol hodnotený samostatne a z 9 súťažných družstiev dievčat sa tie naše umiestnili na 3. mieste. Pri ostatných dvoch disciplínach sa časy spočítavali a z 9 súťažných družstiev dievčat naše dievčatá skončili na 7. mieste. Na územnom kole nás reprezentovali len dievčatá.

25.6. 2017 v Martine – Priekope nás areál hasičského múzea SIM privítal na 3. kole Turčianskej ligy mladých hasičov. V treťom kole za nás nastúpili len dievčatá a

Fašiangy na snehu

viedli si opäť vynikajúco. V kategórii dievčat nastúpilo 9 súťažných družstiev a naše mladé hasičky obsadili krásne 1. miesto.

V dňoch 6. - 8. mája sme navštívili družobné Valaliky pri príležitosti 90. výročia založenia DHZ. Pri tejto príležitosti bola aj slávnostne pokrstená zástava, ktorú graficky vytvoril náš spoločný priateľ František Pelz.

foto: Dušan Kmec

Klub dôchodcov

Dôchodcovia v spomienkach

1. Marec - „Mesiac knihy“. Rok 2017 je jubilejný vo vzťahu ku koštianskemu rodákovi Samuelovi Šípkovi. V tomto roku uplynulo 190 rokov od jeho narodenia a 100 rokov od jeho smrti. Túto spomienku si priblížili členovia Klubu dôchodcov prednáškou PhDr. Jozefíny Ballovej. Samuel Šípka bol národovec, slovenský dobrovoľník v revolúcii 1848/49, organizátor kultúrneho života v druhej polovici 19. storočia. Prečo kniha? Náš rodák sa pričínal o rozvoj kníhtlačiarne. Tiež zbieral povesti a rozprávky, z ktorých jeho spolužiak z levočského lýcea Pavol Dobšínsky zaradil do svojej zbierky rozprávky: Svetská krása a Mahuliena, Zlatá panna alebo Slncová panička.

Pamiatku nášho rodáka si uctili kyticou kvetov na Národnom cintoríne v Martine.

2. Dôchodcovia sa pri príležitosti MDD vrátili do detstva hlavne fotografiami. Tak si otvorili bránu spomienok na dobu, keď im zväčša bolo dobre, lebo boli deti.

Aj keď sa nám na prvý pohľad zdá, že všetkým je jasné, koho možno pokladať za dieťa a s akým obdobím života sa spája detstvo, nie je to také jednoznačné.

Odkedy dokedy sme deťmi? Od narodenia do desiatich, dvanástich či pätnástich rokov? Veď aj medzi dospelými je

mnoho mladých „telom i duchom“.

V ostatnom období všetci, nielen dôchodcovia, máme takú spomienkovú náladu. Spomíname na detstvo, pubertu i prvú lásku. Tiež na dobré a zlé, hlavne na pestré zážitky zo škôl a muži na „vojenčinu“.

AV

„Pálenie Vájanka“

Čo si v klube dôchodcov zaumienili, to sa pomocou zložiek a pracovníkov obce a MKS splnilo. Keďže nám všetkým záleží na histórii našej obce, vrátili sa k tomu, čo bolo v našej obci tradíciou.

Náš rodák Ján Páricka vo svojich Zápiskoch zaznamenal:

„Večer pred Jánom Krstiteľom idú na cintorín „Vájanka páliť.“ Tým cieľom už vopred zbierajú staré metly a namazané kolomažou, aby lepšie horeli, nastrčia na dlhé palice a zapália. Spievajúc chodia s nimi po cintoríne, kde rozložia aj hodnú vatru.

Keď prídu z cintorína do dediny, dievčatá sa prechádzajú po dedine a do 11.- 12. hodiny a spievajú rozličné piesne. Býva to len na Jána Krstiteľa; v iný čas nepočuť v dedine spevu.

Tiež večer pred Jánom dávajú do oblokov polnie králiky; každý člen rodiny dostane jeden králik. Čí králik do rána uvadne, ten do roka umrie.“

Pri miestnom cintoríne sa zišlo 45 občanov všetkých generácií.

Toto by sa nebolo splnilo bez šikovných rúk p. Pavla Kubíka a p. Miroslava Keveša, ktorí postavili vatru. Tiež aj bez členov DHZ, ktorí sa postarali o bezpečnosť a hudbu, sponzorských darov p. Romana Bielika, Aleny Illovej, Olgy Jankovičovej a DV COOP Jednoty SD.

Dúfame, že táto akcia sa bude opakovať každoročne ako v ostatných obciach a mestách našej vlasti a priláka aj ďalších občanov.

AV

Futbalové nádeje...

Máme za sebou ďalšiu sezónu okresných futbalových súťaží. Ako sme si počínali? Veď posúďte sami...

Prípravka: nadstavba sk. B – 10 účastníkov, **6. miesto** – 4 výhry, 2 remízy, 3 prehry, skóre 36:27, najviac gólov – 14 strelil David Matúška.

O naše najmenšie nádeje sa vzorne starali Ján Strapko a Jozef Bařala. Chlapci: Michal Kosturský, Kristián Firák, Šimon Bařala, Peter Bielik, Richard Labánek, Filip Fučela, Oliver Brida, Matej Taraba, Šimon Strelka, Dávid Matuška, Richard Reich, Pavol Fučela, Tomáš Korotvička, David Reich, Matej Somík, Šimon Kňazko, Maxim Ulbricht, Samuel Šamaj a Matúš Horák sa zanielene učili futbalovej abecede. Veria, že z nich vyrastú nové futbalové hviezdy. Všetci ich v tomto úsilí podporujeme a držíme im palce.

Žiaci: Žiaci U – 15 TFZ, 14 účastníkov, **9. miesto**, 10 výhier, 2 remízy, 14 prehíer, skóre 56:55, najviac gólov – 11- Adam Búchala.

Žiakov počas celej sezóny viedli Milan Marček a Ľubomír Hlinka. Hráči: Samo Sochuľák, Samuel Šamaj, Michal Štrba, Petra Hnojčiková, Tomáš Marček, Matúš Illo, Adam Búchala, Adam Slašťan, Filip Štrba, Adam Horník, Matej Berki, Hanka Schenková, Andrej Fujko, Natália Kováčiková, Ondrej Krčula, Adam Sabo, Denis Krajčovič, Adam Warecha, Alexander Labánek a Michal Hyčko usilovne pracovali na zdokonaľovaní sa v ovládaní lopty a už aj na nácviku herných situácií. Za pozornosť stojí, že náš brankár Samko Sochuľák zlikvidoval všetky tri pokutové kopy, ktoré proti nám kopali naši súper.

Muži: II. QUICK trieda, 10 účastníkov, **4. miesto** – 9 výhier, 5 remíz, 4 prehry, skóre 44:30, najviac gólov – 11 Ľadislav Martinček.

Tréner Bohumír Jeřko mal k dispozícii týchto hráčov – Tibor Rendko, Peter Kubík, Slavomír Štefanides, Roman Prchlík, Miroslav Cabada, Branislav Zeman, Daniel Kalnický, Patrik Maruniak, Ľadislav Martinček, Lukáš Krupčík, Milan Badáň, Ondrej Valo, Marek Kotlár, Marek Slezák, Pavol Kubík, Ľadimír Mucha a Marek Labaš. Ich hlavnou úlohou bolo po vypadnutí zastabilizovať káder a pripraviť ho na nasledujúcu sezónu, v ktorej je cieľ postúpiť do najvyššej okresnej súťaže.

Sme presvedčení, že po doplnení súčasného kádra stanovený cieľ splníme.

Pre zabezpečenie continuity vo výchove vlastných hráčov pre mužstvo mužov pripravujeme dorastencov, a tak v nasledujúcej sezóne 2017/2018 budeme chodiť na futbalové zápasy prípravky, žiakov, dorastencov a mužov.

Všetci, čo sa točíme okolo futbalu, veríme, že sa nám spoločným úsilím predstavitelov obce, sponzorov a členov výboru TJ Turčan Košťany nad Turcom bude dariť vytvárať podmienky a uspokojovať tak záujmy a záľuby občanov v oblasti futbalu. Hlavne mladých, ktorí ho aktívne hrajú a aj tých, ktorí ako diváci chodia na zápasy relaxovať a povzbudzovať.

Text a foto: Ľubomír Hlinka

23. Letné športové hry v Trebostove

Zmena je život, povedali si zamestnanci úradov a predstavitelia samospráv v Turci a 23. júna sa presunuli zo svojich pracovísk do Trebostova. Počasie neveštilo nič dobré, ale dobrá vec sa podarila (ako sa spieva v jednej známej opere) a všetko vyšlo. Naši zástupcovia v hanbe nezostali a zahviezdili:

Petang: I. miesto - družstvo v zložení pp. Blanka Rusnáková, Michaela Baříková, Ing. Juraj Bednárík

Vzduchovka: II. miesto - Michaela Baříková

Minifutbal: II. miesto - Spoločný úrad Košťany nad Turcom
AV

Minihádzaná:

Tento šport nás ozaj teší a sme hrdí, že takto vzorne reprezentujú našu obec:

Turčianske hry mládeže: II. miesto obsadilo družstvo základnej školy

Sút' až THA : v školskom roku 2016/2017 z každého kolektívu boli vyhodnotení najlepší hráči. Z našej ZŠ to boli 3 dievčatá: **Alexandra Marčíciaková, Karolína Belianová, Alexandra Bartelová** a 3 chlapci: **Matúš Barčák, Lukáš Košút a Stanislav Kalnický.**

Košťanci športujú v hlavnom meste

ČSOB Bratislava Marathon 2017

Kľúčovou oblasťou podpory ČSOB je šport a zdravý životný štýl, a preto už niekoľko rokov je generálnym reklamným partnerom tohto najväčšieho amatérskeho športového podujatia pre širokú verejnosť na Slovensku.

Nie je to len maratón, ale aj jeho sprievodné bežecké podujatia. Jedným z nich je aj minimaratón. 1. apríla tohto roku sa NUTRILITE MINIMARATÓN-u s dĺžkou 4,2 km zúčastnili aj dve naše občianky – p. Ružena Gašparíková a Martina Výbošťoková.

Sme šťastní, že našu obec reprezentovali. Naša „Ruža“ obsadila v kategórii 60+ krásne druhé miesto.

HÝB sa Slovensko

Má charitatívny rozmer. Nadácia Televízie Markíza prostriedky získané v prvom ročníku projektu použije na podporu činnosti neziskovej organizácie Deťom s rakovinou - organizácie založenej rodičmi detských onkologických pacientov. Súčasťou bol aj najšialenejší beh CRAZY COLORS, v ktorom nás zastupoval aj Rado Výbošťok.

Základná škola

Vzdialenosť priateľstvu nezabráni ...

Už sedem rokov trvá priateľstvo medzi našou školou a s družobnými školami vo Valalikoch a Košťanoch v Čechách.

Tento rok sme sa stretli u nás. Tridsať detí prežilo spoločne týždeň plný zaujímavých akcií. Priateľom sme chceli ukázať krásu nášho kraja, ale aj neďalekého okolia. Navštívili sme Kremnicu, Martinské hole, Vychylovku a nádherné Kysuce, tiež Žilinu. Nezabudli sme ani na našu obec a mesto Martin. Veríme, že si od nás deti odniesli veľa zážitkov a krásnych spomienok. Spoločne prežitý dni priniesli mnoho nových priateľstiev, ktorým ani vzdialenosť nezabráni, aby sa naďalej prehlbovali.

Materská škola

Škôlka je náš krásny dom, kamaráti bývajú v ňom...a takto si tu žijeme!

Tak ako po iné roky, aj tento rok deti absolvovali mnohé zaujímavé aktivity a akcie, ktoré si pre ne pripravili šikovné panie učiteľky. Výchovno-vzdelávacia činnosť je najdôležitejšia. Všetky panie učiteľky však chcú, aby deti odchádzali z materskej školy nielen pripravené na vstup do základnej školy, ale aj plné nových skúseností a zážitkov.

Aj tento rok deti absolvovali lyžiarsky a plavecký výcvik. Navštívili sme obecnú knižnicu, kde sme pripravili výstavku prác detí na tému moja najobľúbenejšia kniha a rozprávková postavička. V spolupráci so SCVC sme absolvovali množstvo podujatí, ako napr. Rozprávková zima, Tri múdre kozliatka, divadelné predstavenie "Vrešťaadlo", ktoré bolo veľmi poučné a program k MDD. Navštívili sme aj dopravné ihrisko v Beniciach, pretože vzdelávať deti v dopravnej výchove považujeme za veľmi dôležité aj vzhľadom k polohe našej obce. Dúfame, že dopravnú výchovu budeme môcť aj prakticky realizovať častejšie. Ani tento rok sme nezabudli na tradície a spolu s deťmi a rodičmi sme postavili v škôlke máj. Veselo sme si zaspievali a do spevu nám zahrala p. Kotúčová, ktorej veľmi pekne ďakujeme.

Nezabudli sme ani na naše drahé mamičky a babičky. Deti sa

na tento sviatok veľmi tešia. Chystajú pre mamičky s láskou pekné prekvapenia a zodpovedne sa pripravujú na pestrý program, ktorý pre nich p. učiteľky pripravili, aby potešili svojich najbližších. O tom ste sa mohli sami presvedčiť.

Veľmi nás teší, že naši hasiči si na nás každoročne nájdu čas. Tak to bolo aj tento rok. Pre deti pripravili veľmi zaujímavú a poučnú akciu. Začali sme požiarnym poplachom a evakuáciou MŠ, pretože „horelo“. Deti si mohli overiť nadobudnuté vedomosti, ako napr. tel. čísla, ako postupovať pri požiari a pod. Mali príležitosť vyskúšať si hasenie, videli čo všetko obsahuje hasičské auto a pod. Prežili spolu s hasičmi príjemné dopoludnie. Budeme sa na nich tešiť aj budúci rok.

„Rodinná olympiáda“ zožala veľký úspech minulý rok, preto sme neváhali ju zrealizovať aj tento rok. Zabavili a zašportovali si nielen deti, ale aj dospelí. Všetci účastníci boli odmenení. Dúfame, že aj naša olympiáda prispeje k tomu, aby sa deti a ich rodičia športu venovali, lebo „V zdravom tele zdravý duch“.

Týždeň od 05.06. do 09.06. bol pre deti plný prekvapení. Absolvovali týždeň detských radostí. Každý deň mali pripravené rôzne aktivity a malé drobnosti. Deti zo SZUŠ pre nich usporiadali hudobný koncert. Mali diskotéku na školskom dvore, ktorou ich doprevádzal „psiček a mačička“.

Zašportovali si, zdolali rozprávkový les, pozreli si bábkové divadlo, kreslili na asfalt a jedli guláš na školskom dvore, čo sa im nesmierne páčilo.

V júni mali deti možnosť zúčastniť sa interaktívneho programu „Mobilné planetárium“, kde sa dozvedeli nové informácie. Bolo to premietanie s výkladom lektora prostredníctvom sférického kina. Bol to neuveriteľný zážitok, lebo nič podobné ešte neabsolvovali.

V závere školského roku sme navštívili SKD v Martine.

Mnohé z detí boli v divadle prvý-krát. Boli z toho unesené a počas celého predstavenia nespustili z hercov zrak.

Školský rok sa končí a to je pre predškolákov veľká životná zmena. Rozlúčili sa s materskou školou krásnym programom a posedením spolu s rodičmi. Nejednej mamine i pani učiteľke vypadla slzička z oka pri pomyslení, že tieto deti už sú vlastne školáci.

No a nám učiteľkám neostáva iné, len sa pripraviť na budúci školský rok, načerpať energiu,

~~~~~ HOBBY: Poštové holuby ~~~~~

O používaní týchto holubov na nosenie správ sú záznamy už u starých Egyptanov, t. j. 3000 rokov pred našim letopočtom. Takisto starý je tento spôsob v Číne.

Tejto ušľachtilej záľube sa venoval aj pán Emil (Milan) Michálek, ktorý už žiaľ nie je medzi nami. Nad jeho hrobom sa v januári t.r. s ním rozlúčili svojím krásnym krúživým letom jeho poštové holuby.

Na pamiatku v tejto záľube teraz pokračuje brat Jaroslav.

Chovu poštových holubov sa začal venovať ešte v svojej rodnej Riečnici a po presťahovaní do Koštian pokračoval až do svojej náhlej smrti.

Bol členom Slovenského zväzu chovateľov poštových holubov. Táto jeho záľuba bola v domáciach a medzinárodných pretekoch odmenená umiestnením na popredných miestach. Napr. v roku 2016 z 96 holubárov obsadil 6. miesto.

Spomínaná záľuba je ozaj obdivuhodná. Poštové holuby musia dokonale poznať okolie svojho bydliska. Preto im treba umožniť denne lietať okolo holubníka. Aby poznali širšie okolie holubníka, chovateľ ich odnáša, resp. posiela do menších vzdialeností, odkiaľ prilietajú rovno domov. A potom od apríla do septembra sa konajú najmä počas víkendov a sviatkov organizované preteky poštových holubov. Citujem brata Jaroslava: „Večer pred pretekmi sme holuby nakošovali (umiestnenie do klietok) a odviezli na zberné miesto. Cez noc boli prevezené na miesto určenie (SR, ČR, Nemecko). Ráno o 6⁰⁰ hod. alebo 7⁰⁰ hod. boli vypustené. Z Nemecka doleteli domov za 8 hodín, napr. z Kladna 370 km vzdušnou čiarou za 4 hod. 35 min. Rýchlosť

priletu domov závisí od mnohých fyzikálnych faktorov, a to od priaznivého smeru vetra, polohy, prúdenia vzduchu smerom k zemi alebo jeho stúpania do výšok – aj 1000 m. Veľkým nebezpečenstvom je stretnutie s jastrabom (teraz sa mi vrátil holub domov s roztrhnutým hrtanom). Je veľkým úspechom, keď z vypustených 30 holubov sa mi vráti 26. Sadnú na letáč, kde je anténa a zaregistruje sa čip s presným časom a dátumom. Večer sa stretneme na SZCHPH v Martine, kde dochádza k vyhodnoteniu. V každom prípade je toto hobby nádherný adrenalín, ktorému som prepadol aj ja.“

AV

Aká bola prvá polovica roka u nás.

Dávne neznáme zvyky podľa zápiskov Jána Páričku:

Na Tri krále – chudobnejší chlapci chodievali po domoch s hviezdou. Prijdú do domu, zaspievali nábožnú pieseň a daktory z nich povedal vinš. Domáci ich zato obdarovali obyčajne peniazom.

Na Blažej (3. febr.) a na Gregora (12. marca) chodievali chlapci z dom do domu spievať. Na Blažej nosili ražeň a na ňom mäso napichnuté, čo po domoch dostali. V pôste na Gregora nedostávali mäso, ale niečo inšie, napr. slepačie vajcia, ktoré so sebou v košíku nosili. Keď už celú dedinu pochodili, vajcia alebo mäso odniesli učiteľovi, s peniazmi sa ale rozdelili.

Fašiangy – na ostatné fašiangy chodia „fašanguvať“. Obecný sluha a horár nechýbia v žiadnom dome; iní ale len ta idú, kde vedia, že ich dobre prijmú a že dostanú niečo.

Veľká noc – na Veľkonočný pondelok chodia mládenci „kúpať“ dievčatá. Zachytí sa ich viac pospolu hneď od večera a chodia z dom do domu, kde majú dievčatá. Niekedy idú aj na druhú dedinu, ak majú tam známe dievčatá. Menší chlapci tiež chodia kúpať svoje vrstovnice, ale len ráno a to voňavou hrebíčkovou vôdkou.

Máje (Turíce) – mládenci stavajú tzv. máje. Ktorý mládenec chce postaviť daktorej panne máje, zachytí so sebou zopár kamarátov a v noci zasadia vo dvore mladé jedle alebo svrčiny.

Na Jána Krstiteľa – večer pred Jánom idú na cintorín „Vájanka páliť“. Tým cieľom už vopred zbierajú staré metly a namazané kolomažou, aby lepšie horeli, nastrčia na dlhé palice a zapália. Spievajú chodia s nimi po cintoríne, kde rozložia aj hodnú vatru.

Varenie podľa zápiskov Andreja Polonca:

Varenie: varilo sa trikrát denne. Na „fruštík“ sa varila kyslá „kapustnica“ a k tomu zemiaky v šupe. Ďalej kaša z jačmenných alebo tenkeľových (pozn. druh pšenice) krúпов, neskoršie sa varili „mrvance“, tiež i „drobkami“ zvané. Tiež sa hodne jedával ráno bôb. Na obed sa vždy varievala polievka, a to: zemiaková, fazuľová, hrachová, krúповá, lohazová a mliečna. K polievke

varievalo sa podľa dní v týždni buďto „obsypané (múčne jedlá)“ alebo „strova (strukoviny, kyslé zemiaky)“. Na večer ku kapuste sa jedávajú zemiaky: krížeľe alebo pečené. Okrem kapusty jedávajú sa na večeru i kyslé zemiaky. Večerným jedlom v lete býva kyslé mlieko, a to „cmar (mútené mlieko)“ alebo „samokýška (sadnuté mlieko)“ so zemiakmi alebo s krúповou kašou.

V určité dni v roku varievajú sa vždy bez výnimky nasledujúce jedlá:

- Na Pavla (t.j. 25. januára) varí sa bravčová hlava s lohazou a hrachom. Varí sa preto, aby sa svine dobre chovali a tiež „aby sa hrach dobre uváral“.

- Na Hromnice (t.j. 2 februára) varievajú sa pirohy, plnené lekvárom alebo makom, posypané grísou, aby boli zo všetkých nasadených husacích vajec zárody.

- Na púčkovú nedeľu (piata pôstna nedeľa) sa varia púčky (malé šuľance) posypané makom. Toto jedlo varí sa preto, aby boli hrubé a veľké pšeničné klasy.

- Na Kvetnú nedeľu varia fazuľu, hrach a bôb, aby strukovina dobre kvitla.

- Na veľký piatok jedávajú sa ako u evanjelikov, tak i u katolíkov jedlá pôstne a bez masťa. Bývajú to lokše, rezance s makom. Za týmto sa jedávajú hriby nakyslo alebo suché slivky a hrušky, pravda bez masťa, len na cesnaku.

- Na Bielu sobotu sa pečú koláče, varí sa šunka a vajcia. Na večeru gazdina nadeľ každému po kúsku šunky, po vajci a potom sa je kyslá polievka, v ktorej sa varila šunka.

- Na veľkonočné sviatky i v najchudobnejšej domácnosti uvaria si mäsovú polievku. Nechýbí tu ani „hriato (lieh rozriedený vodou a uvarený so škorickou, klinčekmi a cukrom)“.

- Počas jarných a letných prác býva strava lepšia a pestrejšia. Ani pri oraní a siatí nechová gazdina tak dobre svojich ľudí, ako pri kosení lúk a neskoršie v žatve.

Spoločenská rubrika

V živote je len jedno šťastie, milovať a byť milovaný
(George Sand)

Narodili sa:

- Déer Adam
- Dopater Patrik
- Junas Patrik
- Koreňová Eliška
- Lechanová Zoja
- Matúšková Sofia
- Pamulová Stela
- Šlichtíková Olívia

Rodičom srdečne blahoželáme!

Rozlúčili sme sa:

- Černáková Marta
- Černáková Marta
- Čuchorová Anna
- Kupčulák Jozef
- Michálek Emil
- Rezáková Anna
- Trmos Jozef

Česť ich pamiatke.

Manželstvo uzavreli:

- Janík Vladimír – Sikorska Virginia
- Špalek Peter – Töröková Lucia

Prajeme veľa lásky a porozumenia na spoločnej ceste životom.

Košťianske noviny vydáva: Obec Košťany nad Turcom, 038 41 Košťany nad Turcom č.64, IČO: 00316741 • Registrácia: EV 5187/15, ISSN 1339-956X • Redakčná rada : predseda Ivica Kubíková, zástupca Andrea Výbošťoková dipl.a.h.e., kronikárka obce Mgr. Tatiana Bukovská, historik - editor textu Mgr. Július Jarkovský, grafika Jana Junášová. Redakčná rada Košťianskych novín si vyhradzuje právo články krátiť, editovať, prípadne neuverejniť • e-mail: kostianskenoviny@gmail.com • **Uzávierka príspevkov do č. 2/2017 je 15. 12. 2017** • Počet výtlačkov: 420 • Vychádza 2 x ročne • **Tlač: ALFA print s.r.o. Martin**